

21 de juliol de 2020

Enquesta de condicions de vida. Any 2019

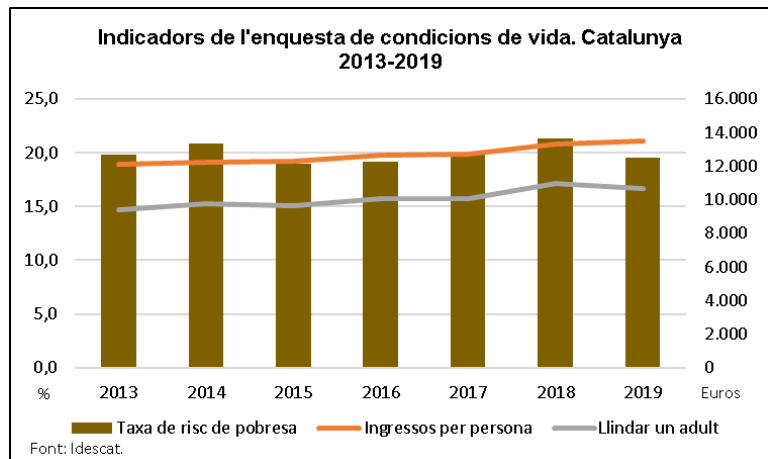
Els ingressos mitjans nets de les llars catalanes se situen en 13.527 euros per persona l'any 2018, un 1,4% més que l'any anterior

La taxa de risc de pobresa és del 19,5% l'any 2019 enfront del 21,3% del 2018

Els ingressos mitjans nets de les llars catalanes són de 13.527 euros per persona l'any 2018, un 1,4% més que l'any anterior, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). L'augment segueix la tendència dels darrers 7 anys i beneficia fonamentalment les dones de 65 anys i més, que han incrementat els ingressos un 9,6%. D'altra banda, els ingressos mitjans nets anuals de les llars catalanes van ser de 33.321 euros, un 1,7% més que l'any anterior.

La taxa de risc de pobresa del 2019 millora 1,8 punts respecte de l'any 2018 i mostra que un 19,5% de persones se situen per sota del llindar de risc de pobresa (per tant, tenen ingressos baixos en relació amb el conjunt de la població). Per edats, el col·lectiu més beneficiat per aquesta baixada és el de les persones de 65 anys i més, la taxa de les quals se situa en 12,2%, 7 punts menys que l'any anterior. Dins d'aquest grup d'edat, les dones són les més beneficiades, ja que la seva taxa específica passa d'un 24,6% el 2018 a un 15,5% el 2019.

El llindar de risc de pobresa ha baixat un 2,8% i se situa en 10.674 euros en les llars formades per una sola persona. Aquest llindar (que es fixa en el 60% de la mediana dels ingressos per unitat de consum de les llars catalanes) acostuma a augmentar o disminuir seguint la tendència dels ingressos mitjans. Malgrat això, el perfil distributiu de la variació dels ingressos del 2019 ha provocat que el llindar baixi, tot i l'augment dels ingressos mitjans.

Per això, i contràriament al que va passar l'any passat, els indicadors de desigualtat denoten un lleuger augment. L'índex S80/S20 mostra com el 20% de les llars amb majors ingressos acumulen 5,4 vegades el que ingressen el 20% de les llars més desfavorides, mentre que l'any anterior era del 5,2. Així mateix, l'índex de Gini també té una variació negativa i passa d'un 30,3 el 2018 a un 31,2 el 2019. (Un índex de Gini igual a 0 indicaria màxima igualtat i 100 la desigualtat més extrema.)

La taxa AROPE disminueix en 1,1 punts i passa del 24,7% del 2018 al 23,6%. Dels tres components sobre els quals es construeix la taxa AROPE, n'hi ha dos que milloren: la taxa de risc de pobresa (que ja s'ha comentat que passa del 21,3% al 19,5%) i el percentatge de població en situació de privació material severa (que ha baixat i ha passat del 6,5 % al 5,7%). En canvi, el percentatge de llars amb baixa intensitat de treball (que l'any 2018 se situava en el 5,8%) el 2019 ha pujat fins al 8,3%.

Pel que fa a les privacions de les llars catalanes, les més freqüents l'any 2019 són no poder-se permetre una setmana de vacances a l'any (passa en un 27,6% de les llars mentre que al 2018 era en un 27,2%) i no poder fer front a despeses imprevistes (passa en un 26,1% de les llars mentre que al 2018 era en un 28,3%).

D'altra banda, ha disminuït el nombre de persones que viuen en llars i que afirmen no arribar amb facilitat a final de mes. Aquesta és la situació del 50,8% de la població el 2019, mentre que el 2018 era el 52,7%.

Les transferències socials, incloses les pensions, han incrementat la renda original de les famílies un 32,3%, mentre que l'any 2018 ho van fer en un 29,7%. El 61,7% de les llars catalanes han rebut almenys un tipus de prestació social (prestacions per vellesa, desocupació, supervivència, malaltia o invalidesa, així com ajuts per a la família, habitatges o estudis, entre altres). Del total de llars que han rebut prestacions, un 56,4% han estat per vellesa o supervivència i un 31,1% per atur. Un 29,6% d'aquestes llars han estat beneficiàries d'algun altre subsidi i prestació.

El llindar de risc de pobresa es calcula en funció de la distribució de la renda entre totes les llars del territori considerat. En el cas de Catalunya, com a referència es pot utilitzar el llindar propi de Catalunya (que només té en compte la distribució de la renda de totes les persones que viuen a Catalunya) o el del conjunt d'Espanya. L'Idescat aplica el llindar de Catalunya (10.674 euros per persona que viu sola), del qual s'obté una taxa de pobresa del 19,5%, mentre que l'INE aplica el llindar del conjunt d'Espanya (9.009,2 euros per persona que viu sola), del qual s'obté una taxa de pobresa del 13,9%

Taxa de risc de pobresa. Per nacionalitat, composició de la llar i relació amb l'activitat econòmica

La taxa de risc de pobresa abans de tot tipus de transferència social és del 43,6%. Aquesta taxa passa a ser del 26,4% quan es comptabilitzen les pensions de vellesa i supervivència i del 19,5% quan es comptabilitzen totes les transferències socials. L'any 2018 aquests percentatges eren del 41,0%, del 25,7% i del 21,3%, respectivament.

La nacionalitat és una de les variables estretament relacionades amb el risc de pobresa. Així, les persones majors de 16 anys de nacionalitat estrangera presenten una taxa de risc de pobresa del 50,1% (amb una pujada de 2,1 dècimes respecte a l'any anterior), mentre que en el cas de les de nacionalitat espanyola tenen una taxa de risc de pobresa d'un 13,0% (amb una disminució de 3,7 punts respecte a la de l'any anterior).

Segons la composició de la llar, la taxa de risc de pobresa disminueix 3,9 punts percentuals a les llars sense fills dependents i se situa en el 13,2%. En canvi, a les llars amb fills dependents augmenta 1 punt i se situa en el 26,3%. La taxa més elevada el 2019 és la de llars formades per un adult amb un o més fills dependents (46,9%).

La taxa de risc de pobresa en el treball (que ens indica la proporció de persones, en relació amb el total de població, que estan en situació de pobresa tot i estar treballant) millora en 2,3 punts i és del 12,1%. D'altra banda, la situació de les persones aturades l'any 2019 continua millorant per segon any consecutiu i tenen una taxa de risc de pobresa del 36,2% (4,2 punts menys que l'any 2018).

El lloguer imputat com a part de la renda

L'any 2019, la inclusió del lloguer imputat representa un increment d'un 13,6% en els ingressos mitjans de les llars catalanes. També milloren els indicadors de desigualtat, si es té en compte la renda en espècies que reben les llars que disposen d'un habitatge sense haver-ne de pagar un lloguer (lloguer imputat). L'índex S80/S20 passa del 5,4 al 4,8 amb lloguer imputat i l'índex de Gini, del 31,2 al 29,4.

Si es comptabilitzen els lloguers imputats com un ingrés més, la taxa de risc de pobresa es redueix i passa del 19,5% al 18,4%. En el cas dels col·lectius amb una propensió més alta a disposar d'habitatge en propietat, com és el cas de les persones més grans de 65 anys, la disminució de la taxa és més evident, i disminueix del 12,2% al 5,8%.

Sobre la necessitat de rebre ajuda per a béns bàsics

El 9,6% de les llars catalanes declaren haver demanat ajuda a familiars, amics o entitats privades o religioses per a aliments, roba o altres béns bàsics durant l'any 2019. Concretament, un 5,8% manifesten haver demanat ajuda a familiars i amics, un 1,7% a entitats privades o religioses i un 2,1% tant a familiars i amics com a entitats.

Sobre la pèrdua d'una font d'energia necessària per a la vida diària a causa de dificultats econòmiques

Un 2,2% de les llars catalanes declaren que durant l'any 2019 han estat privades d'una font d'energia necessària per a les activitats de la vida diària, per causes econòmiques (un augment de 0,9 punts respecte de l'any 2018).

Taula 1. Renda mitjana neta anual per llar, persona i unitat de consum Catalunya. 2013-2019*

	Euros			% variació respecte de l'any anterior		
	Per llar	Per persona	Per unitat de consum	Per llar	Per persona	Per unitat de consum
2013	30.423	12.111	17.883			
2014	30.407	12.205	18.104	-0,1	0,8	1,2
2015	30.655	12.283	18.236	0,8	0,6	0,7
2016	31.339	12.660	18.828	2,2	3,1	3,2
2017	31.411	12.712	18.957	0,2	0,4	0,7
2018	32.763	13.338	19.791	4,3	4,9	4,4
2019	33.321	13.527	20.049	1,7	1,4	1,3

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 2. Indicadors de distribució personal de la renda Catalunya. 2017-2019*

	2017	2018	2019
Índex de Gini	31,8	30,3	31,2
S80/S20	5,7	5,2	5,4

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 3. Llars per tipus de prestacions socials. Catalunya. 2017-2019*

	2017	2018	2019
Total de llars (milers)	2.978	3.020	3.047,0
Llars que reben prestacions (%)	60,0	58,2	61,7
Llars que reben prestacions (milers)	1.786	1.759	1.878,8
De vellesa i supervivència (%)	58,8	60,5	56,4
Per atur (%)	33,3	29,5	31,1
Altres prestacions o subsidis (%)	28,0	25,9	29,6

Font: Idescat.

* Prestacions que la llar ha rebut (de forma contínua o discontinua) durant l'any anterior al de la realització de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 4. Llindar de risc de pobresa per composició de la llar Catalunya. 2017-2019*

	Euros anuals		
	2017	2018	2019
Un adult	10.096,5	10.981,4	10.674,1
Un adult i dos infants	16.154,4	17.570,3	17.078,6
Dos adults	15.144,8	16.472,2	16.011,2
Dos adults i dos infants	21.202,7	23.061,0	22.415,7
Dos adults i tres infants	24.231,6	26.355,4	25.617,9

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 5. Taxa de risc de pobresa per edat. Catalunya. 2013-2019

	Edat			Taxa
	Menys de 16 anys	De 16 a 64 anys	De 65 anys i més	Total
2013	27,3	19,8	12,4	19,8
2014	28,8	20,6	14,4	20,9
2015	27,9	18,5	12,1	19,0
2016	24,0	19,0	15,0	19,2
2017	28,5	19,0	15,5	20,0
2018	28,0	20,2	19,2	21,3
2019	31,1	18,7	12,2	19,5

Font: Idescat.

Taula 6. Taxa i població en risc de pobresa, per les principals variables. Catalunya. 2017-2019

	2017		2018		2019	
	Població (milers)	Taxa	Població (milers)	Taxa	Població (milers)	Taxa
Sexe						
Homes	694,3	19,3	668,8	18,4	673,9	18,3
Dones	778,0	20,7	913,0	24,1	792,8	20,7
Composició de la llar						
Sense fills dependents*	550,6	15,6	623,4	17,1	504,9	13,2
Unipersonal	209,2	27,6	210,2	26,7	212,9	26,5
Dos adults sense fills dependents	201,7	11,8	244,3	14,3	166,1	9,4
Altres llars sense fills dependents	139,8	13,0	169,0	14,9	125,9	10,0
Amb fills dependents	908,5	24,2	950,8	25,3	959,5	26,3
Un adult amb un o més fills dependents	92,7	35,3	114,7	42,9	124,2	46,9
Dos adults amb un o més fills dependents	598,8	22,3	693,1	25,8	552,1	22,5
Altres llars amb fills dependents	217,0	26,8	142,9	18,0	283,1	30,3
No consta	13,2	23,1	7,6	24,6	2,4	15,3
Per nacionalitat (16 anys i més)						
Espanyola	860,6	15,7	925,0	16,7	716,0	13,0
Estrangera	259,6	41,6	301,4	48,0	362,2	50,1
Total	1.472,3	20,0	1.581,8	21,3	1.466,8	19,5

Font: Idescat.

*Fill dependent: població menor de 18 anys i la que té entre 18 i 24 que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiva.

Taula 7. Taxa de risc de pobresa abans i després de transferències socials Catalunya. 2017-2019

	2017	2018	2019
Abans de totes les transferències	40,9	41,0	43,6
Després de les pensions, abans d'altres transferències	24,8	25,7	26,4
Després de totes les transferències	20,0	21,3	19,5

Font: Idescat.

Taula 8. Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) i els seus components Catalunya. 2013-2019

	Taxa de risc de pobresa	Baixa intensitat de treball*	Privació material severa	Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE)
2013	19,8	10,8	6,1	24,5
2014	20,9	12,0	6,3	26,0
2015	19,0	8,8	6,7	23,5
2016	19,2	7,2	5,5	22,5
2017	20,0	8,8	5,0	23,8
2018	21,3	5,8	6,5	24,7
2019	19,5	8,3	5,7	23,6

Font: Idescat.

*Càlcul efectuat sobre la població de 18 a 59 anys i aplicat a la població de 0 a 59 anys.

Taula 9. Indicadors amb lloguer imputat. Renda i risc de pobresa Catalunya. 2017-2019

	2017	2018	2019
Renda mitjana neta anual per llar (*)	35.782,0	37.311,9	37.864,8
Renda mitjana neta anual per persona (*)	14.480,8	15.189,6	15.371,7
Índex de Gini	29,5	28,5	29,4
S80/S20	5,0	4,7	4,8
Llindar de risc de pobresa per composició de la llar			
Un adult	11.642,2	12.342,5	12.307,9
Un adult i un infant	15.134,8	16.045,2	16.000,2
Dos adults	17.463,3	18.513,7	18.461,8
Dos adults i dos infants	24.448,6	25.919,2	25.846,5
Taxa de risc de pobresa per sexe			
Homes	17,7	17,2	19,5
Dones	17,5	20,3	18,4
Total	17,6	18,8	17,2
Taxa de risc de pobresa per grups d'edat			
De 0 a 17 anys	26,5	29,0	31,2
De 18 a 64 anys	17,8	18,6	18,3
De 65 anys i més	7,8	8,7	5,8
Total	17,6	18,8	18,4
Taxa AROPE	21,9	22,6	22,5

Font: Idescat.

(*) Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 10. Població segons la dificultat per arribar a fi de mes Catalunya. 2013-2019

	Percentatge						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Amb molta dificultat	15,5	12,9	12,9	12,7	7,0	8,5	6,2
Amb dificultat	21,0	19,3	20,4	19,6	13,6	16,1	20,5
Amb certa dificultat	28,6	35,0	29,0	31,0	29,0	28,1	24,1
Amb certa facilitat	25,0	25,9	26,2	26,2	35,5	34,3	34,0
Amb facilitat	9,0	6,7	11,0	10,1	13,8	12,3	14,1
Amb molta facilitat	1,0	..	0,6	0,4	1,1	0,7	1,1
Total	100	100	100	100	100	100	100

Font: Idescat.

" Dades poc significatives per al càlcul.

Taula 11. Població amb privació material per tipus de privació (%). 2017-2019

	2017	2018	2019
No es pot permetre vacances mínim una setmana a l'any	29,7	27,2	27,6
No es pot permetre menjar carn, pollastre o peix almenys cada dos dies	1,8	3,9	4,0
No es pot permetre mantenir l'habitatge a temperatura adequada	6,3	8,8	8,3
Sense capacitat per fer-se càrrec de despeses imprevistes	31,9	28,3	26,1
Retards en pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal	7,6	8,2	7,5
No es pot permetre disposar de cotxe	8,1	6,3	6,0
No es pot permetre disposar d'ordinador personal	4,1	3,3	4,4

Font: Idescat.

Nota: la població amb privació material és la que manifesta que presenta una mancança en alguns d'aquests ítems. Una persona pot tenir més d'una privació.

Taula 12. Llars segons la necessitat de rebre ajuda per a béns bàsics en els últims 12 mesos per origen de l'ajuda. Catalunya. 2018-2019

	2018		2019	
	Milers de llars	% sobre el total de llars	Milers de llars	% sobre el total de llars
Han necessitat ajuda de familiars o amics	185	6,1	175	5,8
Han necessitat ajuda d'entitats privades o religioses	29	1,0	51	1,7
Han necessitat ajuda de familiars i d'entitats	64	2,1	65	2,1
No han necessitat rebre ajuda	2.741	90,8	2.756	90,5
Total	3.020	100	3.047	100

Font: Idescat.

Taula 13. Llars que, a causa de dificultats econòmiques, han estat privades d'alguna font d'energia necessària per a la vida diària en els últims 12 mesos . Catalunya. 2018-2019

	Percentatge	
	2018	2019
Han estat privades	1,3	2,2
No han estat privades	98,7	97,8
Total	100	100

Font: Idescat.

Nota metodològica

L'Idescat presenta una ampliació de resultats de l'Enquesta de condicions de vida 2019, que realitza conjuntament amb l'INE. Aquesta estadística té caràcter anual, està harmonitzada en l'àmbit europeu i té com a objectiu disposar d'informació sobre la distribució de la renda, les condicions de vida i l'exclusió social. El període de referència dels resultats és l'any 2019, tot i que els ingressos i les prestacions socials que es recullen a l'Enquesta es corresponen als de l'any anterior.

Com ja es va fer en l'edició de l'Enquesta de l'any passat, l'Idescat i l'INE han col·laborat en el treball de camp, recollint dades de dues mostres autorepresentatives, respectivament. Aquestes mostres han estat dissenyades homogèniament i tractades amb la mateixa metodologia de recollida, depuració i ponderació. L'Idescat ha fet un treball de camp propi recollint informació sobre unes 1.900 llars. Les dades que es presenten són el resultat de l'agregació de les dues mostres.

L'Idescat ha comptat amb la col·laboració del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

Ingressos nets de la llar: Rendiments nets percebuts pels membres de la llar durant l'any anterior al del qüestionari (per tant, a l'Enquesta del 2019 es preguntava pels ingressos percebuts el 2018).

Renda neta: Renda bruta menys l'impost sobre la renda, els impostos sobre el patrimoni i les cotitzacions obligatòries dels empresaris, assalariats, autònoms i desocupats a la Seguretat Social i les transferències trameses entre llars.

Unitat de consum: el nombre d'unitats de consum de cada llar es calcula utilitzant l'escala de l'OCDE modificada, que és una escala d'equivalència que converteix el nombre de membres residents a la llar en nombre d'unitats de consum, que assigna un pes d'1 al primer adult, de 0,5 a la resta d'adults i de 0,3 als menors de 14 anys.

Taxa de risc de pobresa: Percentatge de persones que estan per sota del llindar del risc de pobresa. El llindar es fixa com el 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de la població catalana.

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE): Indicador que recull la proporció de població que es troba o bé en situació de risc de pobresa, o bé en situació de privació material severa, o bé que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa.

Lloguer imputat: Component no monetari dels ingressos de la llar que es pot aplicar a les llars que no paguen un lloguer complet perquè en són els propietaris o perquè tenen un habitatge llogat a un preu inferior al del mercat o gratuït. El valor que s'imputa és l'equivalent al que es pagaria en el mercat per un habitatge semblant a l'ocupat, menys qualsevol lloguer realment abonat.

Població amb privació material severa: Conjunt de persones que presenten una mancança forçada d'almenys quatre dels nou ítems següents: pagar sense endarreriments despeses relacionades amb l'habitatge o despeses de compres ajornades; poder anar de vacances almenys una setmana a l'any; poder fer un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent vegetarià) almenys cada dos dies; poder afrontar despeses imprevistes; poder permetre's un telèfon (incloent-hi telèfon mòbil); poder permetre's un televisor; poder permetre's una rentadora; poder permetre's un cotxe; poder mantenir l'habitatge a una temperatura adequada.

Població amb baixa intensitat de treball a la llar: Conjunt de persones de 0 a 59 anys que viuen en llars on els adults (individus de 18 a 59 anys excepte estudiants de 18 a 24 anys) han treballat menys del 20% del seu potencial total durant els 12 mesos anteriors a la realització de l'Enquesta.

Més informació sobre aquesta activitat a www.idescat.cat/n3654

Servei de premsa Telèfon +34-93.557.30.50 premsa@idescat.cat

Totes les notes de premsa a www.idescat.cat/premsa